

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.744/2016/6.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke, előadó bíró
Dr. Tallián Blanka bíró
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:
Dr. Horváth Katalin ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:
Szabóné dr. Dénes Éva ügyvéd

A per tárgya: jogellenes felmondás jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Győri Törvényszék 2.Mf.20.306/2016/3.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Győr i Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.119/2015/15.

Rendelkező rész

A Kúria a Győri Törvényszék 2.Mf.20.306/2016/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.119/2015/15. számú ítéletét megváltoztatja, a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 200.000 (kettőszázezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 174.200 (egyszázhetvennégyezer-kettőszáz) forint kereseti, 309.700 (háromszázkilencezer-hétszáz) forint fellebbezési és 387.100 (háromszáznyolcvanhétezer-egyszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 28 éve állt határozatlan idejű munkaviszonyban az alperesnél és a jogelődjénél forgalmi szolgálattevő munkakörben a beledi vasútállomáson.
- [2] Az alperes 2015-ben korszerűsítést kívánt végrehajtani, amely a munkaköröket érintő átszervezéssel is járt, ez a felperes munkakörét is érintette. Az átszervezésről az alperes gyűléseken tájékoztatta a munkavállalókat. A felperes 2014. október 9-én a cs. gyűlésen vett részt, ahol tájékoztatták a munkavállalókat, hogy az alperes munkaköröket kíván felajánlani az érintettek részére, annak elutasításáról - elfogadásáról nyilatkozatot kell tenniük. E napon N.K. munkáltatói jogkör-gyakorló állomásvezető és H.B.É. humán kiemelt szakértő közölte a felperessel, hogy vonali tolatásvezetői munkakört kívánnak neki felajánlani. Ekkor a felperes szóban jelezte, hogy e munkakört nem kívánja elfogadni.
- [3] 2014. október 9-ei keltezéssel a vonali tolatásvezető munkakörre az alperes írásbeli felajánlást tett. Ezen irat átvételét a felperes 2014. október 14-én megtagadta.
A munkáltató 2014. október 31-ei keltezéssel ismételten ugyanazt a munkakör-felajánlást tette meg a felperesnek egy kísézőlevéllel, mely iratot a felperes átvett, de arra nem nyilatkozott.
2015. február 9-én a munkáltató ismételten megkereste a felperest írásban, és felszólította arra, hogy 2015. február 15-éig nyilatkozzon, hogy elfogadja-e a felajánlott vonali tolatásvezető munkakört. E levél átvételét is megtagadta a felperes.
- [4] 2015. február 24-én a munkáltató felmondással megszüntette a felperes munkaviszonyát a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 6. § (2) bekezdése és 52. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozással a fenti eseményeket is rögzítve. Megállapította, hogy a felperes az Mt. 77. § (5) bekezdés b) pontja alapján végkielégítésre nem jogosult.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes pontosított keresetében a felmondás jogellenességének megállapítását arra hivatkozással kérte, hogy annak indoka nem valós és nem okszerű. Jogkövetkezményként a kollektív szerződés alapján 16 havi végkielégítés megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Hivatkozása szerint nem volt tudomása arról, hogy

kizárólag írásban nyilatkozhat a felajánlott munkakör elfogadásáról, egyébként szóban közölte az elutasító választ a munkáltatóijogkör-gyakorlóval.

- [6] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozása szerint jogszerű volt a bizalomvesztésre és a munkavállaló együttműködési kötelezettsége megszegésére alapított munkáltatói intézkedés, mivel többszöri írásbeli felszólítás ellenére a felperes írásban nem nyilatkozott, és az iratok átvételét is megtagadta.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] A Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.119/2015/15. számú ítéletével megállapította a felmondás jogellenességét és a kereset szerint marasztalta az alperest.
- [8] Rögzítette, hogy a felperes nem tagadta, miszerint kétszer nem vette át az alperes levelét, amelyet az állásfelajánlással kapcsolatban küldött neki, és azt sem, hogy írásban nem válaszolt egyik levélre sem. Álláspontja szerint azonban az a levél, amelyben az „elfogadom” és a „nem fogadom el” nyilatkozatok szerepeltek, önmagában nem alapozza meg a felperes együttműködési kötelezettsége megsértésére vonatkozó megállapítást, mert a munkáltató az írásbeli válaszadás előírását nem bizonyította, a felperes pedig közölte szóban a munkáltatóval, hogy a felajánlott munkakört nem kívánja elfogadni.
- [9] H.B.E. tanú és N.K. munkáltatóijogkör-gyakorló vallomása alapján sem volt a kötelező írásbeli válaszadás előírása megállapítható. A két tanú ugyanis ellentétesen nyilatkozott arról, hogy a felperessel történt személyes elbeszélgetés során kik voltak jelen.
- [10] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság nem találta valósnak és okszerűnek a munkáltató bizalomvesztésre és a munkavállaló együttműködési kötelezettségének megszegésére alapított felmondást. Ezért az Mt. 77. § (5) bekezdés b) pontja, valamint a Kollektív Szerződés 17. §-a, és az Mt. 82. § (3) bekezdés b) pontja alapján marasztalta az alperest a végkielégítés összegében.
- [11] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Győri Törvényszék 2.Mf.20.306/2016/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [12] A törvényszék a tényállást kiegészítette azzal, hogy az októberi megbeszélést követően, amikor a felperes a felajánlott munkakört visszautasította, további tájékoztatást az átszervezéssel kapcsolatban a munkavállalóknak nem küldtek, főként nem írásban. A felperes előadása szerint azért sem írt alá semmit, mert nem kapott tájékoztatást arról, hogy a munkaköre meg fog szűnni, továbbá szerinte másoknak, így N.E.-nek sem volt egyértelmű, hogy mi várható.
- [13] A törvényszék megállapította, hogy N.E. a munkakör felajánlásra adott válaszában áthelyezését kérte egy másik munkavégzési helyre a munkakör-felajánlásra vonatkozó irat átvételét megtagadva. A munkáltató tájékoztatta N.E.-t arról, hogy áthelyezésre nincs

lehetőség, ha a M. Zrt-nél kíván elhelyezkedni, akkor a munkaviszonyát fel kell mondani, továbbá ismételten kérte a felajánlott munkakör elfogadásáról történő nyilatkozattételt.

- [14] A törvényszék álláspontja szerint a felperes nyilatkozata és a N.E.-vel kapcsolatos eljárás akként értékelhetőek, hogy a felperes számára az adott helyzetben az írásbeli nyilatkozattételre történő felhívással összefüggésben nem lehetett egyértelmű a saját munkajogi helyzete, illetve annak várható alakulása a korábban a munkáltatójától kapott szóbeli tájékoztatások alapján. Ezért bizonytalan lehetett abban, hogy mikor és milyen következményekkel fog járni egy esetleges írásbeli nyilatkozat. Ezt is figyelembe véve elzárkózása az iratok átvételétől, aláírásától - figyelemmel arra, hogy korábban már szóban egyértelműen nyilatkozott - nem eredményezheti jogszerűen a munkaviszonya megszüntetését. Nincs peradat arra, hogy a munkáltató írásban is közölte volna a felperessel, hogy az átszervezés eredményeként megszűnik a munkaköre, és ezért ajánlják fel írásban a másik munkakört. A felperes arról is tudott, hogy korábban szóban is elfogadta a munkáltató hasonló átszervezéskor a választ.
- [15] Az adott helyzetben a felperestől „csak” nyilatkozattétel volt elvárható, ennek pedig eleget tett. Az írásbeli nyilatkozattételi kötelezettség bizonyítottsága hiányában pedig a „tudatos elzárkózás” nem állapítható meg, így az sem, hogy a felperes az együttműködési kötelezettségét megszegte.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével a felperes keresetének elutasítását kérte.
- [17] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok iratellenes és okszerűtlen tényállást állapítottak meg megsértve a Pp. 206. § (1) bekezdését. Nem értékelték ugyanis, hogy a felmondásban két különálló kötelezettségszegés szerepelt: 1.) a munkakör felajánlás kapcsán elrendelt írásbeli válaszdási kötelezettség elmulasztása; 2.) a felperes nevére szóló munkáltatói hivatalos irat átvételének megtagadása. A bírói gyakorlat szerint egy ok valósága esetén is megállapítható az intézkedés jogszerűsége (BH2003.211.).
- [18] Az eljáró bíróságok kizárólag a válaszdási kötelezettség elmulasztását vizsgálták, nem értékelték azonban, hogy a 2015. február 19-én kelt levéllel összefüggésben az átvétel megtagadása egyértelműen megállapítható. Ez a levél a harmadik volt abban a sorban, amikor a munkavállaló az utasításban adott válaszdási kötelezettségét elmulasztotta, továbbá még a levél átvételét is megtagadta. Ez a legutóbbi cselekmény volt az, amely az Mt. 6. § (2) bekezdés és a 52. § (1) bekezdés szerinti indokokra alapítva a felmondást eredményezte. Lényegében tehát a munkáltatói utasítással szembeni sorozatos szembeszegülés volt az, amely a bizalomvesztéshez, a felmondáshoz vezetett.
- [19] Az utasítást megtagadó magatartás súlyánál értékelendő - a levél

tartalmától függetlenül -, hogy annak átvételét a felperes megtagadta; hogy a munkakör felajánlásra írásbeli nyilatkozatot várt, és ezt utasításba is adta; a felperes saját perbeli előadása szerint is tisztában volt azzal, hogy írásbeli választ vár tőle a munkáltató; a munkavállaló a munkáltató utasításának nem szegülhet ellen, különösen a válaszadás módját illetően, főleg ha az kb. 15 másodpercet vesz igénybe; az írásbeli válaszadás célja a további foglalkoztatás biztosítása volt.

- [20] N.E. helyzetét nem lehet a felperesével azonosítani, mert a felperes nemcsak az irat átvételét tagadta meg, hanem a munkakör felajánlásával kapcsolatosan sem tanúsított együttműködő magatartást.
- [21] A 2014. október 9-én kelt irat minden lényeges munkaköri adatot tartalmaz, annak változása várható időpontját is, így téves a törvényszék megállapítása, miszerint írásban nem tájékoztatták a felperest a munkajogi helyzetéről.
- [22] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [23] A felülvizsgálati kérelem megalapozott.
- [24] A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Ezért a konkrét jogszabályhellyel is megjelölt, jogi érveléssel alátámasztott anyagi jogi és eljárásjogi jogszabálysértést vizsgálhatta eljárásában [1/2016. (II.15.) PK vélemény].
- [25] Az alperes a felmondását az Mt. 6. § (2) bekezdése és az 52. § (1) bekezdése megsértésére alapította leírva az ennek alapjául szolgáló felperesi magatartás-sorozatot. Az alperes alappal hivatkozott a Pp. 206. § (1) bekezdésének a megsértéseként a tényállás helytelen megállapítására és a levont jogkövetkeztetés okszerűtlenségére.
- [26] A perben nem volt vitatott, hogy a felperes már 2014. október 9-én tudomást szerzett arról, hogy a munkakörét érintő átszervezést tervez az alperes, és hogy a továbbfoglalkoztatása érdekében másik, konkrétan megnevezett tolatásvezető munkakört ajánl fel neki. Bár a felperes ott, akkor szóban ezt az ajánlatot visszautasította, de később nem vitatta, hogy már ekkor tájékoztatták arról, miszerint ezt az ajánlatot írásban is meg fogják ismételni. A felperes személyes előadása szerint azért nem írt alá semmit, mert elsődlegesen nem volt hajlandó elfogadni, hogy ismételten a már visszautasított vonali tolatásvezető munkakört ajánlják fel neki, illetve később hivatkozott arra, hogy nem kapott tájékoztatást arról, hogy a munkaköre meg fog szűnni. Helyes az alperes érvelése, miszerint a 2014. október 19-ei keltezésű munkakör-felajánlási levélben a felperes munkajogi sorsára vonatkozó minden pontos adat

szerepel (munkakör megnevezése, bérezés, egyéb juttatás, az új munkakörben történő munkavégzés kezdő időpontja). A felperes ennek a levélnek az átvételét megtagadta, így magát hozta olyan helyzetbe akkor, hogy ennek tartalmát nem ismerte meg, de 2014. október 30-ai keltezéssel ugyanezt a munkakör-felajánlási levelet kapta meg kíséreléssel együtt, és erre sem válaszolt írásban.

- [27] Az eljáró bíróságok a tanúként meghallgatott H.B.E. tanú és N.K. munkáltatói jogkör-gyakorló nyilatkozatát tévesen értékelték, mert a megbeszélésen jelenlévő személyekre vonatkozó eltérő tartalmú nyilatkozat ellenére az írásbeli válaszadási kötelezettségre vonatkozóan egybehangzóan nyilatkoztak, és a felperes személyes előadásából sem volt megállapítható ennek ellenkezője.
- [28] Ezt követően történt, hogy a munkavállaló az ismételt állásfelajánlásra vonatkozó levél átvételét megtagadta attól függetlenül, hogy az irat tartalmáról tudomása nem lehetett.
- [29] A felperes ezen magatartás-sorozatát jogszerűen értékelte az alperes a felmondásban az Mt. 6. § (2) bekezdésben foglalt munkavállalói együttműködési kötelezettséget szegő, továbbá a munkakör ellátásához szükséges bizalmat sértő magatartásnak, és jogszerűen alapozta erre a rendes felmondását. A felperesnek nem volt jogszerű indoka az iratok átvételének megtagadására, továbbá nem volt eljárása együttműködő, amikor írásban nem erősítette meg a szóban tett munkakört visszautasító válaszát. A munkáltató oldalán méltányolható indok volt arra, hogy a felperes munkaszerződését érintő (munkakör), avagy a munkaviszony megszüntetésére vonatkozó kérdés tekintetében egyértelmű és dokumentálható válasszal rendelkezzen. Amennyiben a felperes munkajogilag a helyzetét bizonytalanának érezte, nem volt elzárva attól, hogy a munkáltatói jogkör-gyakorlótól felvilágosítást kérjen. Erre azonban a pert megelőzően nem hivatkozott, hiszen a perben maga adta elő, hogy október-november hónapban öt, hat alkalommal beszélt az állomásfőnökkel, aki kérte, hogy nyilatkozzon. Az írásbeli választ pedig előadása szerint azért tagadta meg, mert az (új munkakör) hátrányosabb lett volna a számára, továbbá mert nem kapott írásbeli választ arról, hogy az eredeti forgalmi szolgálattevő munkaköre meg fog szűnni (jegyzőkönyv, 4. oldal 1. bekezdés).
- [30] Mindezek alapján a munkáltató jogszerűen szüntette meg az együttműködési kötelezettséget megszegő, így a munkáltató bizalmát elvesztő munkavállaló munkaviszonyát.
- [31] A fentiekre tekintettel a Kúria jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú ítéletet megváltoztatva a felperes keresetét elutasította.

Záró rész

- [32] Kötelezte a pereszes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján az alperes együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.
- [33] A felperes munkavállalói költségkedvezménye folytán a le nem rótt

kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

- [34] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. szeptember 6.

**Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, dr. Tallián
Blanka s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. bíró**